Úvod do teorie deskripcí

Mgr. Jana Roztočilová
J.Roztocilova@seznam.cz

Primární literatura:

RUSSELL, B.: On Denoting. Mind, 14 (1905), 56, 479-493.
RUSSELL, B.: Logika, jazyk a věda. Svoboda, Praha 1967.

Sekundární literatura:

FIALA, J.: Analytická filosofie - Úvod; druhé opravené vydání. OPS; Plzeň, Nymburk, 2006.
LYCAN, W. G.: Philosophy of Language. Routledge; London 2008.
MARVAN, T.: Otázka významu. Togga; Praha 2010.
MARVAN, T., HVORECKÝ, J.: Základní pojmy filosofie jazyka a mysli. OPS; Nymburk, 2007.
PEREGRIN, J.: Kapitoly z analytické filosofie. Filosofia; Praha, 2005.

B. Russell: On Denoting

„Označující fráze“ („*denoting phrase*“) – označující je pouze na základě své formy.

Možnosti, co může označující fráze označovat : (1) nic neoznačuje, (2) označuje jediný určitý objekt, (3) označuje mnohoznačně.

„**Bezprostřední zkušenost**“ („*immediate acquaintance*“) znamená, že věci jsou pro nás přístupné (*„we have presentations of“).*

V opačném případě, jsou pro nás věci dosažitelné pomocí **označujících frází** – tedy vše, co o věci víme, je získáno z označení.

Základní pojem **proměnné**: Výraz „C(x)“ vyjadřuje výrokovou funkci, proměnná „x“ je zcela neurčena.

„C(x) je vždy pravdivé“
$\forall x C(x)$

„C(x) je někdy pravdivé“
$\neg \forall x \neg C(x)$

C (cokoliv): „C(x) je vždy pravdivé“
$\forall x C(x)$

C (nic): „»*C(x) je nepravdivé*« je vždy pravdivé“
$\forall x \neg C(x)$

C (něco): „Není pravda, že »*C(x) je nepravdivé*« je vždy pravdivé“
$\neg \forall x \neg C(x)$

s. 21: „označující fráze nemá nikdy žádný význam sama o sobě, ale že význam má jakýkoli výrok, ~~v němž se tyto slovní výrazy vyskytují~~ ***v jehož slovním vyjádření se vyskytují***“.

„»*Potkal jsem x a x je lidská bytost*« není vždy nepravdivé.“

$\neg\forall x\neg(P(x) \& L(x))$

$\exists x\,(P(x) \& L(x))$

„C (nějaký člověk) znamená »*C(x) a x je lidská bytost*« není vždy nepravdivé.“

$\neg\forall x\neg(C(x) \& L(x))$

„Všichni lidé jsou smrtelní.“ : „»*Jestliže x je lidská bytost, pak x je smrtelný*« je vždy pravdivé.“

$\forall x\,(L(x) \rightarrow S(x))$

„C (všichni lidé)“: „»*Jestliže x je lidská bytost, pak C(x) je pravdivé*« je vždy pravdivé.“

???

„C (žádný člověk)“: „»*Jestliže x je lidská bytost, pak C(x) je nepravdivé*« je vždy pravdivé.“

???

„C (nějaký člověk)“ : „Je nepravdivé, že »*C(x) a x je lidská bytost*« je vždy nepravdivé.“

???

s. 23: „ »C (nějaký člověk)« znamená »Je ~~pravdivé~~ **nepravdivé**…“

„C (všichni lidé)“: „»*Jestliže x je lidská bytost, pak C(x) je pravdivé*« je vždy pravdivé.“

$\forall x\,(L(x) \rightarrow C(x))$

„C (žádný člověk)“: „»*Jestliže x je lidská bytost, pak C(x) je nepravdivé*« je vždy pravdivé.“

???

„C (nějaký člověk)“ : „Je nepravdivé, že »*C(x) a x je lidská bytost*« je vždy nepravdivé.“

???

s. 23: „ »C (nějaký člověk)« znamená »Je ~~pravdivé~~ **nepravdivé**…“

„C (všichni lidé)“: „»*Jestliže x je lidská bytost, pak C(x) je pravdivé*« je vždy pravdivé.“

$\forall x\,(L(x) \rightarrow C(x))$

„C (žádný člověk)“: „»*Jestliže x je lidská bytost, pak C(x) je nepravdivé*« je vždy pravdivé.“

$\forall x\,(L(x) \rightarrow \neg C(x))$

„C (nějaký člověk)“ : „Je nepravdivé, že »*C(x) a x je lidská bytost*« je vždy nepravdivé.“

???

s. 23: „ »C (nějaký člověk)« znamená »Je ~~pravdivé~~ **nepravdivé**…“

„C (všichni lidé)“: „»*Jestliže x je lidská bytost, pak C(x) je pravdivé*« je vždy pravdivé.“

$\forall x\,(L(x) \rightarrow C(x))$

„C (žádný člověk)“: „»*Jestliže x je lidská bytost, pak C(x) je nepravdivé*« je vždy pravdivé.“

$\forall x\,(L(x) \rightarrow \neg C(x))$

„C (nějaký člověk)“ : „Je nepravdivé, že »*C(x) a x je lidská bytost*« je vždy nepravdivé.“

$\neg\forall x\neg(C(x) \,\&\, L\,(x))$
$\exists x\,(C(x) \& L(x))$

s. 23: „ »C (nějaký člověk)« znamená »Je ~~pravdivé~~ **nepravdivé**…“